

ek

csolatban a lapok azt közlik, hogy a belga látogatásának egyik

hívni a figyelmet a körében megindult munka, amely különöleg Kongóban járhat tevékenykedik

miniszterelnök eme agy erőteljesen támasztja letafrikai Dzsibuti-ből mely szerint az olasz-telepítését következté-

tek között kezdenek s afrikai népek na-féledésének jelei.

n kívül eső törzsek is colni az abessziniaiak-nyúk, hogy győzelem het rázni az európaiak

amolója a külpolitikai

Laval ma a francia beszámolt a külpolitika kormány — mon- arra, hogy ne rontsa m Anglia felé az edo- m kapcsolatokat. Ke- hogy meg is találja lehetőséget az olasz-ében.

elt urrá

akérdésben

erdeklődéssel figyelik országok fizetészközei újabb támadó akció-

szerint a pénzügyi riaslat sorsa e pillá- a Colijn holland mi- jelent meg Vilma

izmus

ellektuális

ger melletti Midsroi ifjuk vonultak el a ező felirású táblák- van a fürdőhely el- plajdonosok kijelen- fogják felszólítani buchumban és Man- a zsidóknak a vá- elét. Hasonló intéz- eheban és Freiburg- tulajdonsorai táblá- amely szerint zsidó- nak. Hannoverben dót azon a címen, édeni a nép dühe

els ma délelőtt Hanz nevezte ki, akinek tlektuális és mű- ellenőrzése. Hanz fanatikus zsidó-

és Lapkiadó E. T. Baron L. Pop 18, 9-77.

Taxa postala
plakita in num.
No. 224715/929.

10 Telefon: 9-77
Havonta 110, ne
évre 600, egész
földre: Havonta
félre 12, egész
dátések díjszabá
BELET az ord
óság egyetlen postikai nap-
Cikkeink utányomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

DL. Honesetter Robert
Diszter 2 I. e
Budapest

BELET

ROMANIA POSTA

IKAINAPILAP

Bármentlen leveleket nem fogadunk el. — Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jambor Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hát-szegi Ernő, Strada Matei Mile 2.

Szombat 1935 július 27.
5805. EV. XVIII. EYF.
TAMUSZ 26. 165. SZÁM.

Mégis lemondott Dumitrescu bankkormányzó

A kormány elfogadta a lemondást, amely hír szerint az uralkodó egyenes kívánságára történt. Ki lesz az új bankkormányzó?

Rabkórházba szállítják Calatorescu ezredest

Bucuresti, július 26. Dorel Dumitrescu, a Banca Nationala kormányzója mégis lemondott. A lemondásról szóló hír, amelyet szerdai számunkban közöltünk, és amelyet a késő esti órákban félhívtalosan megcáfoltak, valóban bizonyult. A kedd délutáni királyi audiencián az uralkodó elégedettségének adott kifejezést a miniszterelnök előtt afölött, hogy oly komoly intézmény, mint aminő a Banca Nationala, az ország gazdasági és pénzügyi életének szabályozója, illetőleg annak vezetősége, ily képes szerepet vihte a 25 milliós deviza-panamában. Az újságírók a miniszterelnök közvetlen környezetéből értesültek a történetről és jelentették a bankkormányzó lemondását, amelyet a kormányzó maga cáfoltatott meg. Tatarescu miniszter-

elnök, aki este tíz órakor érkezett vissza Sinaiból a fővárosba, azonnal magához kérte a kormányzót és hosszasan tanácskozott vele. Dorel Dumitrescunak alkalma nyílt megtudnia, hogy a legfelsőbb helyen nem néznek többé bizalommal kormányzói működése elé. A valóságban tehát Dumitrescu menesztése már kedden el volt határozva. A kormányzó mindössze azt kérte, hogy lemondásának nyilvánosságra hozatalát halasszák el néhány héttel, mert lemondása a jelenlegi körülmények között mélyen kompromittáló volna személyére, miután azt a panamában való részvételével hozták összefüggésbe. A miniszterelnök nem adott konkrét választ Dumitrescu kérésére, amely azonban úgy látszik, teljesíthetetlennek bizonyult.

utolsó találkozása drámai lefolyású volt. A miniszterelnök szemére vetette a kormányzó- nak, hogy amióta ő vezeti a jegybank ügyeit, deviza-kérvényeket csak kijárók közbejötté- vel teljesítettek. A deviza-panamával kapoco- latosan a miniszterelnök szerint Dumitrescu legalább is könnyelműséget követett el, mi- dön a belgák kérvényére adott válaszirathba befoglaltatta azt, hogy a 84 millió lejes kö- vetelés egyetlen banknál való koncentrálása „a transzferre való tekintettel” történik, ho- lott nagyon jól tudta, hogy Belgiumba sem- milyen devizát nem lehet átutalni és hogy ez a formula ilyen körülmények között csak ar- ra alkalmas, hogy becsapja a tudatlan belgá- kat. A volt kormányzó azzal védekezett, hogy a „transzferre való tekintettel, az érvényben lévő devizatorvényeknek megfelelően” szte- reotip formula, amely a Banca Nationalat semmire se kötelezi és a kérvényezőt semmi- re sem jogosítja fel. Tatarescu azonnal rep- likázott, hogy hát amennyiben ennek a formu- lának semmilyen jelentősége nincs, miért kel- lett mégis beírni a levélbe?

Az ügyészség, illetőleg a vizsgálóbíró so- rozatosan kérte a Banca Nationalától az SKF- és Erichson svéd cégek, valamint a bel- gák devizakéréseinek dossziéját. A jegybank a kérelmet nem utasította el, de az iratokból átküldését következetesen szabotálta. Vasile- scunak egy a Banca Nationalánál meg- talált levele szerint a szélahamos kérte, hogy a belgák kérvényére adott válaszelembé ik- tassák be a „transzferre való tekintettel” formuláját. Dorel Dumitrescu viszont hir- lapi nyilatkozatban jelentette ki, hogy a for- mula teljesen megszokott valami, amelyet ő maga vezetett rá a belgák kérvényére. A lapok most követelik annak megállapítását, hogy ezek után ki a formula értelmi szer- zője, Vasilescu vagy Dumitrescu.

A svédek is szembesítik a szél- hámosokkal

A devizacsálási ügyben egyébként a vizs- gálóbíró ma délelőtt az Erichson svéd cég vezérigazgatóját, Harlejt szembesítették Va- silescuval. Ugyancsak szembesítették Va- silescuval Michel Krausz, az Angol-Román Bank igazgatóját is. A mai nap folyamán kihallgatják Alart, a francia Michelin-cég vezérigazgatóját, aki újabb adatokat fog szolgáltatni Vasilescu és Calatorescu ezredes devizamaniplációira vonatkozólag. A vizs- gálóbíróknak egyébként sikerült olyan irato- kat felfedezni, amelyek egy magasrangú tisztviselő bűnösségére vonatkozólag szolgál- tathatnak feltűnőstéltető adatokat. Nevét egyelő- re nem közölték a nyilvánossággal. F. K. Linzmayer mérnök, Vasilescu „titkára” ma közölte a nyomozó hatóságokkal, hogy név- telen levelet kapott, amelyben halálra fen- nyegetik meg, ha továbbra is mer vallomá- saival leleplezéseket tenni.

Roger de Staerke, a belgák megbízottja, ma keresetet nyújtott be az ifjovi törvény- székhez, amelyben kéri a Benito Mussolini uccai 12 millió lejes, Vasilescu feleségének nevére történt házvásárlás megsemmisítését. Egy másik keresetben a Nacht által a Dra- gos Voda uccában egymillió 600 ezer lejért eszközölt ingatlanvásárlás anulálását kéri a belgák. A Vasilescunál talált hárommillió lej nem adták vissza a belgáknak, mert az összeg corpus delictiként szerepel. A bucu- resti tábla július 30-án tárgyalja Vasilescu és Nacht, valamint Calatorescu ezredes fel- lebbezését letartóztatási végzésük megerősí- tése ellen. A vacaresti fegyház igazgatója egyébként jelentette az ügyészségnek, hogy Calatorescu ezredes beteg. Az ezredest, aki állítólag máj- és veséjében szenved, rab- kórházba fogják internálni.

A bankkormányzó lemondó levele

Dumitrescu likvidálta függő ügyeit a Ban- ca Nationalanál és péntek reggel elküldötte lemondó levelét közvetlen felettesének, Vic- tor Antonescu pénzügyminiszternek. A lemon- dó levél a következőképpen hangzik:

Miniszter Ur!

Öfélése és a kormány bizalma álli- tott a Nemzeti Bank élére. Teljes öröm- mel azon voltam, hogy a jegybank presztizsét és tekintélyét úgy befelé, mint kifelé sértetlenül megőrizsem és a mai nehéz körülmények között is a ter- mékeny alkotások útjára irányítsam. A Nemzeti Bank teljes mértékben betöl- tette az államéletben viselt funkcióját, elővigyázattal és határozottsággal né- zett szembe a konverzió által teremtett új helyzettel és jelentős mértékben jár- rult hozzá a román pénzügyintézetek újjá- szervezéséhez és szanálásához. Új alap- szabályai révén modern alapokra helye- kedett a jegybank, amely érdektelenül és sikerrel szolgálta az állam érdekeit, a köz- és magánhitelt egyaránt. Nagy megelégedésemre szolgál s jogosan va- gyok büszke arra, hogy ez a mű, amely- ért teljes felelősséget vállalok, az én vezetésem alatt valósult meg. Ma azon- ban célpontja lettem amennyire éles éppanyira igaztalan támadásoknak, mely- lyek visszahathatnak a bankra is. Mi- után egyrészt azt akarom, hogy akció- szabadságomban ne legyen korlátozva, másrészt a részrehajlás gyanúja is el- kerülhető legyen az igazság felderíté- sénél, van szerencsém arra kérni, fo- gadjon el lemondásomat a román Nem- zeti Bank kormányzói tisztéről.

Dorel Dumitrescu.

Victor Antonescu pénzügyminiszter meg- főszönte Dumitrescunak, hogy kormányzói minőségében támogatta a pénzügyminiszter- rumot, majd közölte vele, hogy lemondását elfogadja. Pop Valer dr igazságügyminiszter péntek délelben Sinaibába utazott és délután fél- bégy órakor audiencián jelent meg az uralko- dó előtt. Az igazságügyminiszter jelentést tett a királynak a deviza-panama vizsgálata- nak menetéről. Az igazságügyminiszter az audiencia után Valea Lungara utazott, ahol mint a szabadságon lévő Franasovici közleke- désügyi miniszter helyettese, ellenőrizte a brahovai halálhíd renoválási munkálatait.

Nincs még új kormányzó

Dumitrescu bankkormányzó helyettesítésé- re Constantin Teodorescu, a Nemzeti Bank

VILAG TÖRÉS

Külpolitikai figyelő

Az európai rend, a francia szükségrende- tek. Van Zeeland belga miniszterelnök hírte- len Párizsba utazott. Védelmet ment keresni. Az olasz lira devalorizálása után általános támadás indult meg az aranybiokk, Francia- ország, Hollandia, Svájc és az aranyalapról nemrég letért Belgium ellen. Újabb nagy offenzíva indult meg világunk stabilitása ellen most a gazdasági vonalon. Akik pedig politikai vagy gazdasági rendüket akarják megvédeni, értékeiket akarják kompenzálni, azok mind Párizsba özőnlenek. Párizs lett a nagy oltalmazó. Mert a mi napjainkban nincs haladás, a mi harcunk vergődés a rend és összevisszaság között. E két dolog között kell választaniok. Párizs pedig ennek a küll- nös, hibrid európai rendnek a hirdetője és védője, amelynek keretei között találjuk a kispolgár Franciaországot és a marxí Orosz- országot.

De Franciaország is csak úgy lehet az európai rendnek védője, hogy állandó harc- ban védi a maga belső rendjét. Ennek a vé- dekezésnek most új fázisához érkeztek a franciák. A háború óta most először kellett és kell komoly harcot vívni a demokratikus rend képviselőinek Franciaországban. Azok a szükségrendeletek, amelyeket a francia kormány a napokban tett közzé és amelyek- nek alkalmazásán most fáradozik, mérföld- követ jelentenek ebben a nagy küzdelemben, amelynek célja a francia rend megvédése. Ez az erőpróba pedig annál nagyobb jelen- tőségű, mert a francia rend ma az európai rendet jelenti.

Mint máshol, Franciaországban is a gaz- dasági válság indította meg a politikai er- jedést. A költségvetési deficit állandóan nőtt és a lakosság egyik rétege sem akarta vál- lalni a deficit eltüntetésével járó áldozat- hozatalt. Így mélyült egyre a krízis, amely a munkanélküliség fokozódásában és ezzel kapcsolatosan a baloldali tömegek radikali- zálódásában jutott kifejezésre; a kommunisták tömege napról-napra nőtt. Erre a megijedt francia nagytőke a jobboldali fegyveres szer- zetek megalakítását segítette elő és a meg- levőket támogatta. Így születtek meg Fran- ciaországban is, mint mindenütt, a jobb- és baloldali szélsőségek. A politikai helyzet egyedülálló képét szemlélhetjük mégis Franciaországban. Máshol a jobboldali ala- kulatok anyagát a deklasszált kispolgári tö- megek képezték. Franciaországban a kis- polgárság életerős, magabizó, a nép zöme a legnagyobb hatalom és éppen mint ennek a rétegnek a képviselője indította be nagy harcát Laval, mikor szükségrendeleteit ki- adta. A francia rend védői erősek. Más erőt képviselnek a jobboldali szélsőségek, de távolról sem fenyegethetik a francia demok- ráciát.

Egyenlőtlen a harc, de amely mégis áll a demokrácia és a szélsőségek között. Tu- lajdonképpen a jobboldali alakulatok ellen kell küzdeni a kispolgár francia demokrá- cia, a baloldaliak csak védekezésre szorit- koznak. A jobboldal pedig a maga szük kö- rében már fejlődésen ment keresztül és vég- leges megnyilatkozási formái kialakulóban vannak. Valamilyen jelentőségre a mozgalom éppen azért tehetett szert abban a Francia- országban, mely minden diktatúrától irtózik, mert megtalálta az irányvonalát és azon a sikon mozog, amelyen a francia lélekhez mégis el lehet jutni. A francia diktátor- jelölt nem hasonlít Hitlerhez vagy Mussoli- nihez. Ilyen embereknek nem lehetne sikere Franciaországban. A színesies Mussolini jó az olaszoknak, a brutális Hitler kerülhetett Németország élére. De a francia diktátor- jelölt egészen más. De la Roque ezredes nem alulról került fel, mint Hitler és Mussolini, ő született disztिंगált ur, igazi francia. Nem is beszéli népbolondító stílusban, a francia kritikai szellemnek megfelelően, talán még többet beszél arról, hogy mit nem akar, mint arról, hogy mit akar, árnyalatokat hoz ki. Igen. Ez igazi francia jelenség, diktátor- jelölt, aki árnyalatokat hoz ki. Így hát nagy örömmel adnak neki pénzt a francia nagy- tőkésék, a csokoládégyáros Mercier, aki hi- vatalosan is tagja de la Roque „Tűzkereszt”- jének. Coty, a parfümkirály és mások. Azon korlátok között, amelyeket a demokráta és

az igazi hatalmat képviselő kispolgár állított neki, így szervezhető meg a francia jobboldal.

De most a szélsőségek minden további fejlődésének útját el akarja vágni a francia kispolgárság, amelynek heroikusnak mondható erőfeszítése háttérbe szorít minden más törekvést Franciaországban. Szűkebbre akarja szorítani a szélsőségek közé emelt korlátokat. Eddig lenézte ellenfeleit, de most a porondra lép. A francia kispolgárság gyökereiben akarja gyögyíteni a bajt, el akarja tüntetni a költségvetési deficitet, helyre akarja állítani a gazdasági élet normális működését, meg akarja szüntetni azokat az okokat, amelyek a szélsőséges mozgalmakat szülték. Laval, aki a kispolgárság akaratának a végrehajtója, e nagyarányú művelettel járó áldozatokat egyformán ingyekeztet elosztani az összes franciák között. Szükségrendeleteit, amelyekkel a nagy harcot beindította, ebben a szellemben is igyekezett megszerkeszteni Regnier pénzügyminiszterrel együtt.

A harc eredményét nemsokára látni fogjuk és akkor még több bizalommal mennek majd megint Párizsba azok, akiknek értékes megtartani valójuk van.

Az afrikai viszály. Némi enyhülés észlelhető az afrikai politikában. Nem sokat ígér ez a változás, de pillanatnyi megnyuvást hoz mégis. Főleg Laval azon kijelentései hatottak megnyugtatólag, hogy a Quai d'Orsay állandó figyelemmel kíséri az afrikai eseményeket és mindent megtesz a békés elintézés érdekében. Egy idő óta Laval igyekezett távol tartani magát ettől az ügytől. Azért kellett reményt a francia miniszter deklarációja, mert az internacionális politikai körökben úgy vélik, hogy a nagyszerű taktikus Laval csak abban az esetben beszélhet így, ha komoly lehetőség nyílik a meggyezésre. A tárgyalások annyira titokban folynak, hogy a világsajtó ilyen találgatásokra kell szorítkozzon.

Több engedékenységre bírta az európai hatalmakat Japán fenyegető magatartása is. Az európaiak igyekeznek megegyezni, nehogy igen sokat kelljen adni Japánnak.

Nem utolsó sorban járult hozzá az új hangulat kialakulásához az sem, hogy olyan hírek kerültek forgalomba, amelyek szerint az abesszin kormány nincs abban a helyzetben, hogy külföldi katonai rendelkezéseit fizesse. Abesszinia nem képes háborút viselni, tehát nem lesz háború — mondták Párizsban.

De ha a hangulat így meg is változott — ez sokat nem jelent. Az új megegyezési formula megtalálásától még távol vagyunk. Az olasz hadsereg folytatja felvonulását Afrikában.

A görög királyság kérdése. Görögországban eltitkolhatatlanul nagy a nyugtalanság. Nem lehet tudni pontosan, hogy milyenek az erőviszonyok a monarchisták és a köztársaságiak között, de biztos, hogy mindkét tábor erős, a harc nyílt. Metaxas és Condylis monarchista mozgolódásai után a republikánusok mutatják erejüket. Munkások sztrájkba lépnek, intellektuelek köztársasági manifesztumokat írnak alá, republikánus érzelmű tisztek szervezkednek.

A nyugtalanító oka az, hogy a tulzó monarchisták nagy győzelmet szeretnének és mert attól félnek, hogy választások után ezt nem érhetik el, államszínre gondolnak. A köztársaságiak pedig nem bíznak abban, hogy a józanabb királypártiak tartózkodni fognak ettől a lépéstől. Hiábavalók Csaldarisz kormányelnök megnyugtató nyilatkozatai, aki óvatosságból nem is foglalt állást a restauráció mellett. Nem nyugtatják meg a görög népet az exkirály békés kijelentései sem.

R. J.

Palesztinába utazók!

Tel-Avivban a város központjában, csendes utcában MODERN KÉT SZOBA KONYHAS LAKÁS teljesen berendezve butorral, ágyneművel és konyhaedényekkel, stb., bérli nek európai utja miatt, 2-3 hónapra KIDÓ. Kiválóan alkalmas turistáknak, kik családdal utaznak vagy családostól bevándorlóknak. Felvilágosítással a lap kiadóhivatala szolgál.

A Keren Hajjeszod tizenöt éves jubileuma

Roosevelt elnök, Benes, Robert Cecil, Herriot, Wanderweide, Einstein, Freud üdvözlő levelekkel keresték fel az országépítő alap jeruzsálemi főirodáját

Jeruzsálem, július 26. Ez év őszén ünnepli fennállásának tizenötödik évfordulóját a Keren Hajjeszod, az új Palesztina felépítésének nemzeti alapja. A jubileum kapcsán a Keren Hajjeszod vezetősége különböző ünnepségeket fog rendezni. A tizenkilencedik cionista világkongresszus megnyitása előtt néhány nappal világkonferenciára ülnek össze Luzernben a Keren Hajjeszod vezetői és munkatársai. A K. H. világkonferencia a tizenöt éves jubileum jegyében fog állni. A gyakorlati munkának szentelt ülések mellett, a konferencia végén ünnepélyes bankett lesz, amelyen a K. H. konferencia delegátusain kívül a cionista mozgalom és a Jewish Agency for Palestine vezetői személyiségei is részt vesznek.

Az összes országokban máris előkészületek folynak a KH tizenöt éves jubileumának méltó megünneplésére. A KH jeruzsálemi főirodája ebből az alkalomból számos brosurát és propaganda anyagot fog kiadni a KH tizenöt éves munkájáról.

A cionista lapok ünnepi különkiadásokat készítenek a jubileumról.

A tizenöt éves jubileum előkészületeivel kapcsolatosan a Keren Hajjeszod főirodája számos üdvözlő levelet kapott a világ különböző zsidó és nemzsidó személyiségeitől és politikusaitól. Rendkívül meleghangú üdvözlő levéllel kereste fel a Keren Hajjeszodot Franklin Roosevelt, az amerikai Egyesült Államok elnöke, továbbá Eduárd Benes csehszlovák külügyminiszter, Amery volt angol gyarmatügyi miniszter, Lord Robert Cecil, Eduard Herriot, Emil Wanderweide, a második szocialista internacionálé elnöke, Smuts tábornok, Albert Einstein, Rapard professzor, a népszövetség mandátum-bizottságának tagja, Sigmund Freud professzor, Thomas Mann, a világhírű Nobel-díjas német író, Franz Werfel és mások. Hasonló üdvözlő leveleket küldtek a főirodának: Nachum Szokolov, Chaim Weizmann, Meyr Dizen-goff, Felix M. Warburg, Cyrus Adler, dr. Leo Beck berlini főrabbi, Salom Asch, Márc Chagall, stb.

COSTIUI (Rónaszék) SÓSFÜRDŐ ÉS ÜDÜLŐHELY

Rónaszék: a maramuresi hegyek ragyogó pontja a legideálisabb nyaralást biztosítja. A rónaszéki sósfürdőt az orvosok köszvény, csusz, vesebetegség, női betegségek, kimerültség és idegesség esetén ajánlják. Olcsó lakás, elsőrendű, olcsó étetés, ortodox kóser vendéglők. Felvilágosítást nyújt a Fürdőigazgatóság. Címe: Administrația Băilor, COSTIUI, Județul Maramures.

Hirek az épülő országból

Július 16-án ünnepélyes keretek között rakták le a mezőgazdasági és természetudományi múzeum alapkövét Daganjában, melyet A. D. Gordonról neveztek el. Az épülő múzeumban külön szobát rendeznek be A. D. Gordon művei számára. Kéziratokat, leveleket fognak kiállítani ebben a szobában és általában mindent össze fognak gyűjteni, ami Gordon emlékével függ össze.

A napokban ült össze Chederán a Hasomér Hacair palesztinai kibucainak konferenciája. A jelentésekből kitűnik, hogy a két évvel ezelőtti megtartott legutóbbi konferencia óta 1494-ről 3000-re emelkedett a Hasomér Hacair kibucainak taglétszáma. A kibucok száma 19-ről 29-re emelkedett. Az összes telepek elmúlt évi mérlegüket nyereséggel zárták. A referátumokban különösen kihangsúlyozták, hogy a Hasomér Hacair összes tagjai a mezőgazdaságban dolgoznak és a szervezet által bevándoroltak legnagyobb része a palesztinai mezőgazdaságba koncentráltak.

„Kfar Nachman Sirkin” új munkás-kolónia mellett, Petach Tikva közelében, rövidesen újabb zsidó kolónia épül, melyet Majmonidesz emlékére Kfar Majmoninak fognak nevezni. Egyelőre negyvenöt németországi zsidó család fogja alkotni a kolóniát. A földet a német zsidók váltották meg a Keren Kajemet nevére. Minden telepes család ötdunamos parcellát kap. A telepítés költség 300 font családonként. A telepesek gazdasági berendezéséhez hosszú lejáratú kölcsönöket kapnak, egy-

részt a Jewish Agency német osztyályától, másrészt különböző bankoktól.

Az arab „Falestin” című lap legutóbbi számában a cionista szervezet sékel-akciójának eredményeivel foglalkozik. Rámutat arra, hogy bár a revizionisták és az „orosz zsidók” nem vettek részt a sékelakcióban, az akció sokkal nagyobb eredményeket ért el ebben az évben, mint a legutóbbi kongresszus esztendejében. A lap rámutat arra, hogy míg a cionizmus egyre erősebben terjed, addig az arabok széthúznak és szervezetlenek.

A palesztinai munkásbank vezetősége elhatározta, hogy új részvények kibocsátásával 18 ezerről 100 ezer fontra emeli az intézet alaptőkéjét. Az eddig befizetett részvénytőke 82 ezer fontra rug. Ily módon a munkásbank tőkéje a 30 ezer fontot kitevő tartalékkal együtt 130 ezer fontot fog kitenni.

A palesztinai jemenita munkások értekezletre ültek össze Tel-Avivban. A gyűlésen több jemenita rabbi, valamint a Histadrut jemenita tagjai is részt vettek. A referátumok és a vita során az az általános óhaj jutott kifejezésre, hogy a jemeni zsidóságnak meg kell szüntetnie elkülönülését az ország többi zsidó lakosságával szemben. Rámutattak annak szükségességére, hogy a jemeniták között is szerves egységet teremtsenek. Ezenkívül leszögezték a jemenita munkások követeléseit. A jemenita munkások külön listával vesznek részt a cionista kongresszusi választásokon, a kongresszuson azonban a cionista munkásfronttal karöltve fognak fellépni.

„Kicsoda az a zsidó, aki Reghinből támogatni akarja a Frontul Romanesc-et”

Lapunk 1935. július 19-i számában cikket irtunk arról, hogy négy zsidó kérekedik be a Vaida-féle Frontul Romanescbe, ami érthető felháborodást keltett az egész romániai zsidóság körében. Mődukban van most eredeti nyilatkozatok alapján erre a híradásunkra visszatérni.

Kaptuk az alábbi nyilatkozatot: „Az Uj Kelet július 19-i számában megjelent ama váddal szemben, hogy alólirott bekérekedtem volna a Vaida Sándor vezetése alatt álló Frontul Romanescbe kijelentem, hogy ez a valóságnak nem felel meg, mert semmiféle levelet vagy egyéb megkeresést a Frontul Romaneschez sohasem intéztem.

Reghin, 1935. július 23.

H. O. gyógyszerész

Ami már most a H. O.-ról írott cikk egyéb részeit illeti a reghini főrabbi Freund József ur elnökleite alatt összejött becsületbírósg által hozott határozat megállapította, hogy H. O. gyógyszerész felhevült állapotában ténylegesen tett bizonyos személyre sértő kiszólást, anélkül azonban, hogy azt a zsidóságra vonatkoztatni lehessen annál is inkább, mert H. O. mindig hűségesen ragaszkodott zsidó mi-voltához és érzelmeihez.

A fenti határozat alapján a cikk írója is készséggel módosítja a szóban forgó cikket és annak konkluzióit.

Végül ami pedig a Chevra Khadisa receptjeivel való visszaélés vádját illeti, megállapítást nyert, hogy ez a vád alaptalan.

Rónaszék (Costiui) gyógyfürdőn 40 százalékos kedvezményt kapnak az Uj Kelet előfizetői

Az Uj Kelet kiadóhivatala és a maramuresi Astra-között a napokban megállapodás jött létre, melynek értelmében az Uj Kelet előfizetői Rónaszék (Costiui) gyógyfürdőn kivételes kedvezményben részesülnek. A megállapodás értelmében az Uj Kelet előfizetői az összes fürdőjegyek árából 40 százalékos kedvezményt kapnak. A CFR 50 százalékos kedvezményt ad a costiui nyaralóknak. Az ellátás hihetetlenül olcsó, ugyszintén a lakások. A fürdőn orth. kóser vendéglő is van. Az Uj Kelet előfizetői a costiui kedvezmények miatt forduljanak Schön Dezsőhöz, lapunk sígheti megbízottjához.

A pénzügyminiszter utasítása az idegen nyelvű üzleti könyvvitel ügyében. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter köriratot intézett az összes pénzügyigazgatóságokhoz, amelyben jelentést kér arra vonatkozólag, vannak-e körzetükben olyan vállalatok, amelyek idegen nyelven vezetik üzleti könyveiket.

Zion Lloyd

BUCURESTI, I. Cal. Victoriei 33
Direktor: M. Jampolski.

Megrendez és közvetít a legelőnyösebb feltételek mellett utazásokat

Palesztinába

és a Közel-Keletre a Dacia, Carol I., Polonia, Har Zion és Har Carmel hajókon Kérjen az utazással kapcsolatos minden kérdésben felvilágosítást és prospektust! Képvisele Cluj, Mures, Simes, Bistrita és Salaj vármegyék részére:

Dr. Neumann Vilmos
Cluj, Str. Berthelot 12. Tel. 6-82.
Bihar megye és Oradea részére Balázs Miklós Oradea, Str. Ciorogariu 15. és tr. Alexandri 34.

Va ale kriti

Továbbra is mi

Bucuresti, július 2 Vasilescu Valjean vo nem követte Gogát az Adevarul munkalatkozatban fejlette gyaraztatat.

Mindenekelőtt is utóbbi politikai állá nyeit és okait. 1930- George Bratianuhoz gesse a törhetetlen szonyt, amely a libe korona között fennáll zonyos köztársasági ket az országra néve tartott. Egy hónap cíó után és a liberat gatartását. De nem t Bratianu fordított a legadázabb védőjébe lauságig agresszív t. Mivel magyarázható Tulságosan sokat rem mindenesetre megvált hogy megváltam volna

Diktátori

A Iorga-Argetoiarü választási paktum kötetem a konverzió a kisajátítás óta az e dekében történő aktu

Sainte Beuve mondané az üres beszédek öc viannal azért fuzionált natosak tartottam e amely a demagógia, tesse és naivitás kiharják a parasztság érdeke megvalósítására. A pártton haladt. Később a pártban a hihetd „szif háttérbe akarták szorí legét. Hogy miért nem beszállanid? Mert Gogmódos vezette a pártot bizottság, nem volt a Diktátori rendszer ura szava ez volt: „A párt vezére.” Ez a rendszer ahol megaonyi, a társas komoly pozíciókat bető és azt mondták neki az új programot! Hall mik lesztek ezután! Iggyetek le a kalapjaitok Bomba.” Természetes de szió igen kinos volt. D

ka kritizálhatta meg a kulatban a programot. a pillanatban ismerkedőáltak egy pártot, am választók tömegébe, a tározása alapján, akik a állított dekrétuma alap magukat, hogy döntene hűvek sorsa felől.

— Hogyan? — kérde nem ismerte a fuzionál gási kongresszus előtt?

„Csak az oké rion ismerte a

— Az újságokból szer Egészen addig csak b értesülhettem, a pártvez szigeték során. A jas odaállithatnám az oltár me me eskü tenni arra, rammot, kivéve az okk kont, amely a fuziót elh

— Ha ismertem volna ramot, könyörögtem v az ő érdekében ne ang az irányban. Miféle dolog ország külpolitikáját, a t evő országai felé kell

Ha izzad a

hármasz hint

az a zsidó, aki támogatni akarja Romanesc-et

Julius 19-i számában cikkeztem, hogy négy zsidó kérezték a Frontul Românescbe, hogy engedje ki az egész ország körében. Mőnkben nyilatkozatok alapján arra visszatérni.

bi nyilatkozatot: Julius 19-i számában megismerem, hogy alóírott Vaida Sándor vezette Frontul Românescbe kijelentése a valóságban nem felel meg a valóságnak, hanem Frontul Româneschez soha-

Julius 23.

H. O. gyógyszerészek

A H. O.-ról írott cikk leti a reghini főrabbi elnöksége alatt összeírt által hozott határozat egy H. O. gyógyszerészekben ténylegesen tett bizalmas kizárólag, anélkül, hogy a zsidóságra vonatkozó is inkább, mert H. O. ragaszkodott zsidó minél.

zat alapján a cikk írója üsítja a szóban forgó konklúziót.

g a Chevra Khadisa reisszafelezés vádját illeti, hogy ez a vád alap-

**Costiui) gyógy-
O százalékos
nyert kapnak
et előfizetői**

adóhivatala és a mara-
t a napokban megáll-
melynek értelmében az
Rónaszék (Costiui)
eles kedvezményben ré-
alapodás értelmében az
az összes fűrdőjegyek
s kedvezményt kapnak.
s kedvezményt ad a
k. Az ellátás hihetetlen
én a lakások. A fűrdőn
is van. Az Uj Kelet
kedvezmények miatt
Dezsőhöz, lapunk si-
oz.

ster utasítása az idegen
ítel ügyében. Bucuresti-
szügyminiszter köriratot
köznyelvi igazgatóságokhoz,
kér arra vonatkozólag,
n olyan vállalatok, ame-
vezetik üzleti könyveiket.

Lloyd

l. Cal. Victoriei 33
Jampolski.

es közvetit a legelőnyö-
elek mellett utazásokat

stinába

el- Keletre a
ol l., Polonia, Har
ar Carmel hajókon
utazással kapcsolatos
ésben felvilágosítást és
Képviselő Cluj, Mures,
ita és Salaj vármegyék

ann Vilmos
érthető 12. Tel. 6-82.
és Oradea részére Ba-
Oradea, Str. Ciorgariu
xandri 34.

Valjean volt kamarai alelnök megsemmisítő kritikája a Goga-Cuza fuzióról

Továbbra is működik a nemzeti agrárpárt. „Nem fogjuk a lakosság egy részét a másik ellen harcba küldeni“

Bucuresti, július 26. (Az Uj Kelet tud.) Vasilescu Valjean volt kamarai alelnök, aki nem követte Gogát a Cuzával való fuzióban, az Adevarul munkatársa előtt érdekes nyilatkozatban fejtette ki magatartásának magyarázatát. Mindenekelőtt is kifejtette Valjean lagutóbbi politikai állásfoglalásainak előzményeit és okait. 1930-ban a restauráció után George Bratianuhoz csatlakozott, hogy „egyen-gesse a törhetetlen és természet-ellenes viszonyt, amely a liberális párt vezetői és a korona között fennállott“ és véget vessen bizonyos köztársasági velleitásoknak, amelyeket az országra nézve mindig veszedelmesnek tartott. Egy hónap sem telt el a restauráció után és a liberális párt módosította magatartását. De nem telt el egy év és George Bratianu fordított a kormányon. A Korona legádázabb védőjéből egészen a megmondolathatóság agresszív becsmérlője lett. Miért? Mivel magyarázható ez a hatalmas ugrás? Tulságosan sokat remélt? Nem tudom, de mindenestre megváltam az embertől, sem-hogy megváltam volna az elvtől.

Diktatori rendszer Goga pártjában

A Iorga-Argetoianu kormánnyal egyszemű választási paktumot kötötték a Közreműködtem a konverzió előkészítésében, amelyet a kisajátítás óta az egyetlen, apasztásg érdekekben történő aktusnak tartok. Ahogy Sainte Beuve mondaná: a gondolat szigete ez az üres beszédek óceánjában. Goga Octavianról azért fuzionáltam, mert mindig kíváncsi vagyok arra, hogy milyen agrárpártot, amely a demagógia, az étvágyak felgerjesztése és naivitás kihasználása nélkül törekedjen a parasztság érdekében történő reformok megvalósítására. A párt kezdetben ezen az úton haladt. Később azonban megjelentek a pártban a hírhedt „szürke eminenciák“, akik háttérbe akarták szorítani a párt agrár-jellegét. Hogy miért nem tudtam ezzel szem-beszállani? Mert Goga Octavian sajátos módon vezette a pártot. Nem volt végrehajtó bizottság, nem volt állandó választmány. Diktatori rendszer uralkodott, amelynek jel-szava ez volt: „A párt azt gondolja, amit a vezére.“ Ez a rendszer kulminált Jasiban, ahol megannyi, a társadalmi hierarchiában romoly pozíciókat betöltő ember elé állították és azt mondták nekik: „Hallgassatok meg az új programot! Hallgassatok meg, hogy mik lesztek ezután! Így határoztam én! Vegyétek le a kalapjaitokat! Megyünk a templomba.“ Természetes dolog, hogy az impresszió igen kinos volt. De ki szólhatott fel és ki kritizálhatta meg abban az ünnepi hangulatban a programot, amellyel csak abban a pillanatban ismerkedett meg? Es így likvidáltak egy pártot, amely begyökerezett a választók tömegébe, két-három ember elhatározása alapján, akik a gondviselés névre kiállított dekrétuma alapján hivatva érezték magukat, hogy döntsenek az alárendelt párt-vezető sorsa felől.

— Hogyan? — kérdezte az újságíró — ön nem ismerte a fuzionált párt programját a jasi kongresszus előtt?
„Csak az okkultés sötét sanhedrion ismerte a programot“

— Az újságokból szerettem róla tudomást. Egészen addig csak bizonyos szándékokról értesülhettem, a pártvezetőkkel folytatott beszélgetések során. A jasi résztvevőket bátran odaállíthatnám az oltár elé, mert egyik sem merne esküdni tenni arra, hogy ismerte a programot, kivéve az okkult és sötét sanhedriont, amely a fuziót elhatározta.

— Ha ismertem volna előzetesen a programot, könyörögtem volna Gogának, hogy az ő érdekében ne angazsálja magát ebben az irányban. Miféle dolog az például, hogy az ország külpolitikáját a buza és kukorica fel-vevő országai felé kell irányítani? En ugy-

tudtam, hogy valamely állam külpolitikája a hatalom biztonságát, az illető országnak a hatalom konszerválásában való szerepét tartja mindenekelőtt is szem előtt. Lehet a külpolitikát a termés eladásától függővé tenni? és ha a nagyhatalmak túllépték egymást természetük megvásárlásában, kivel megyünk? Hátha a magyarok is résztvesznek a licitálásban?

— Es mit mondhatnék a kisebbségek használatára és felesleges provokálásáról, amelyeket kettőszóztattak, egyeseket elnyomva, másokat előnyökben részesítve. És a mód, ahogyan megcsinálták a fuziót! Két párt volt: nem-

zeti agrárpárt és az antiszemita liga. Fuzió-náltak, hogy továbbra is két párt maradjon. A keresztény nemzeti párt Cuza elnöksége alatt és a LANC Nichifor Crainic elnöksége alatt, mert a cuzista ifjúság nem volt hajlandó elismerni a fuziót.

Ki az elnök voltaképpen?

— Azért mondom, hogy Cuza elnöksége alatt, mert eagem a szavak nem tévesztettek meg. Mi az, hogy főelnök és elnök? A dolog világos. A keresztény nemzeti pártnak van egy elnöke: Cuza és egy alelnök: Goga. Ezzel szemben Nichifor Crainic senkivel nem fogja meg a cuzista ifjúság elnökségét.

— En mindenestre megmaradok a nemzeti agrárpártban. Menjen, aki akar. Nem hiszem, hogy két-három ember kénye-keve szerint dönthet több mint százezer pártívó sorsa fölött. Ugy vélem, hogy a nemzeti agrárpárt nem eszlott fel, legfeljebb vezetősége van valóságban és kértem az igazságügyminisztériumot, hogy a párt választási jelét adja nekem. A vidékről többen helyeslik magatartásomat. Még a vakáció során összegyűjtöm barátait, hogy határozzunk további akcióknak fölött. Nem fogunk gyűlöletet szítani, nem fogjuk a lakosság egy részét a másik ellen harc-ba küldeni.

Lemondott a holland kormány

Csak olyan kormány következhet, amelyik köti magát az aranyalap fenntartásához

Hága, július 26. A holland kormány a tegnapi minisztertanács megtartása után elő-terjesztette lemondását. Vilma holland királynő a lemondást elfogadta, megbízta a minisztereket tárcáik további vezetésével, sőt utasítást adott arra Colijn miniszterelnöknek, hogy a kormány a legszelesebb mértékben éljen azzal a hatalommal, amelyet távozóban levő kormány gyakorolhat. Ilyen utasításra a hollandi valutát fenyegető támadások elhárítása érdekében volt szükség. A királynő egyébként fenntartotta magá-ak a

jogot arra, hogy a kormányválság ügyében a döntést a kirokorozási tárgyalások során kialakuló elhatározása révén hozza meg. Ebből hollandiai politikai körökben arra következtetnek, hogy a királynő csak olyan kormányt akar továbbra is az ország élén látni amely köti magát a valuta aranyalapjánk fenntartásához.

Hága, július 26. (Rador). A királyné Al-bersee-t, a katolikus párt elnökét bizta meg kormányalakítással.

Wider Jakob egyetlen héber nyomdája Erdélyben

SEINI, jud. Satmar

Betűöntőde, könyvköszet, könyvkiadó, stereotypia

Vállalja a legszebb kivitelben bármilyen héber művet, pontoztat is, szidurim, machzorim, chamusim bármily nyelvű fordításban. — Ugyamint jókarban levő borítékgyártó gép jutányos árban eladó.

Mr. Cohen nem akart kezét fogni Hitlerrel és Hitler elégtételt adott 1934 június 30-ért a szélsőséges náciknak

London, július 26. A volt frontharcosok szövetségének berlini utját hosszas előkészületek előzték meg. Újg akarták látogatni azoknak az országoknak a fővárosait, amelyeknek seregei ellen ellen harcoltak a világháború frontjain. Berlin, Bécs, Szófia, Konstantinápoly, stb. meglátogatását vették programba. Németországot illetően azonban egyenesen komikus helyzet teremtődött az angol frontharcosok szervezetében, amelyet csak az angol humorával lehetett megoldani anélkül, hogy ez a megoldás veszedelmekkel járna. Mísem volt természetesebb, mint az, hogy

az angol frontharcosok delegációja a szervezet elnökének vezetésével látogassa meg a szóbanforgó fővárosokat. Ő, az elnök képviseli azt az angol hadsereget, mely résztvett a világháború összes frontjain a Németország és szövetségesei elleni harcban. Es az ő feladata, az elnök küldetése lett volna Anglia baráti kezét nyújtani a volt ellenségek felé és proklamálni az ellenségeskedés megszűnését morális téren. De a sors úgy akarta, hogy az angol frontharcosok szervezetének élén egy zsidó álljon: Mr. Cohen. Tiszt volt a nagy angol hadseregben és

Társas autocar utazások külföldre!

Július 28-án és aug. 25-én kirándulások Prágába, Budapest és Bécsen keresztül. Kedvezményes vízumok!

Jelentkezés az Automobil Club Turisztikai Irodájában Strada Reg. Maria 16, Cluj. Telefon 13-12 és Dacia Utazási Irodában Oradea, Bv. Reg. Ferdinand 9. Telefonszám 988. Megfelelő iratok mellett az utlevélkérekeket elintézzük. A program módosításának joga fentartva.

Részvételi díjak:

Cluj—Budapest és vissza	990 lej
Cluj—Budapest	600 lej
Cluj—Budapest—Wien	1200 lej
Oradea—Budapest és vissza	700 lej
Oradea—Budapest	400 lej

PROGRAM:

Indul Clujról Budapest—Bécsbe: Vasárnap, július hó 21 és 28-án, augusztus 4, 11, 18, 25-én, szeptember 1-én.
Vissza Clujra: Kedden, július 16, 23 és 30-án, augusztus 6, 13, 20 és 27-én, szeptember 3 és 10-én.

Ne olvadjon el

a nagy hőségől kár lenne Önert! Dörzsölje le testét

DIANA
szőcsborszeszel.

Lehűt, lefűdít, felfrissít.

mindkét lábát elveszítette a francia fronton és bravuros hősiességért, melyet a fronton tanusított, választották meg a brit légio elnökévé.

A légionárosok pillanatig sem kételkedtek abban, hogy Nagy-Britannia békeszözetát Berlinben Cohen őrnagy fogja elmondani.

Vagyis Mr. Cohen fogja Anglia baráti jobbját nyújtani Hitler kancellárnak.

De ami természetesenek és logikusnak tűnt az angol harcosok szemében, az csodálatos és illogikus volt a zsidó Cohen számára. A delegáció utolsó ülésén Mr. Cohen kijelentette, hogy elmegy ugyan Berlinbe, de nem fog kezét Hitlerrel.

A magyarázat elegendő volt ahhoz, hogy mást bizzanak meg a Hitlerrel való kibékülés aktusával és így indultak el az angolok Európába.

Amikor az angolok elindultak Berlinből, amikor Mr. Cohen az angol légio elnöke felszállt a külön kocsiába, Hitler azzal bizonyította be békés szándékait, hogy beverte a zsidók fejét és ablakait. Streicher kapta a megbízatást, hogy illusztrálja Cohen azon elhatározását, hogy nem fog kezét Hitlerrel.

Amikor a volt angol frontharcosok azon óhajuknak adtak kifejezést, hogy beszélni szeretnének a háborúban résztvett német harcosokkal, a Stahlhelm bankettet rendezett tiszteletükre, azzal, hogy ott fognak találkozni a volt ellenséggel. Hitler azonban úgy akarta, hogy a bankett ne jöjjön létre. Mialatt az angolok lelkesedve várták a találkozás ünnepélyes pillanatát, megjött a kellemetlen hír, hogy a bankettet elhalasztották — soha napjára.

A Stahlhelm kegyvesztett lett a nácik szemében. Azt mondják a nácik, hogy áment a „zsidó-kommunista-katolikus“ ellenzékbe. A kommunista Stahlhelm! Az acélsikók szervezete, amely szétrombolta a weimari köztársaságot és szuronyával hozta uralomra a hitlerista rezsimet, — elvesztette a nemzeti szocializmus bizalmát.

Es az angol frontharcosok tágra nyitott szemei előtt indult meg egész Németországban az acélsikók összes szekcióinak feloszlása. Ezzel párhuzamosan indult meg a katolikusok elleni irtó hadjárat.

Ugy látszik, Hitler elégtételt akar adni „július 30-ért“ és jóvá akarja tenni saját ellenzékének elégedetlenségét. Helldorff kinevezése a berlini antisemita zavargások után jele annak, hogy Hitler nem akar a német nagyipar zsoldjában maradni. Minden körülmények között kénytelen elégtételt adni volt bajtársainak, akik elégedetlenek voltak a nemzeti szocializmus „kapitalista“ kurzusával és a munkástömegek növekvő nyomorával. A hitlerista szocializmus régi, zavaros formuláival egyszerre megjelentek a politikai élet színpadán a rezsim összes kétes elemei, Helldorff gróffal az élén.

— Ötéves fegyverkezési terv Japánban. Londenből jelentik: A Daily Express értesülése szerint Japánban ötéves tervet terveztek a katonai párt részéről a kormány elé, amely 60 millió fontos pótköltségvetés előterjesztését igényli, hogy a légi flotta kettőszeresére legyen emelhető s keresztülvihessék a szárazföldi hadseregben is a szükséges újjászervezést, amelyre a rendes hadügyi költségvetésbe nem vettek fel fedezetet.

Ha izzad a keze lába.

hármast hintsen rája.

Az élő zsidó tudomány

*

Uj zsidó alakulat működik Clujon, minden hangos reklám, minden csábító zaj nélkül, nem tülekednek pozíciókra, testvérek.

Az egyesület neve: Chevrat Machziké Tora.

Fiatal — leginkább házas — emberek alakították azért, hogy hetenként kétszer, szombaton és vasárnap délután tanulmányokat és talmudi kódexeket, nehogy elfelejtsék a jesivákon elsajátított zsidó ismereteket. Nem élnek a tudásukból; kereskedők, iparosok, tisztviselők. Köznapi robotjaik után nem alsópartikban, nem romkoc-kákban lelik örömeiket, hanem előveszik a gemorot, amely mellett gyermek- és ifjúságuk szelleme csiszolódott és fejlődött. Készségeik a szombat délutáni „tanulásra“.

A tanulás azt jelenti, hogy a fiatal talmud-ismerők felváltva adnak elő a megállapodott traktátusból, ezuttal „Malkot“-ból, amely egyik büntetőjogi része a zsidó igazságszolgáltatásnak. Azon a hét hét előtti szombaton Goldmann Béla volt az előadó. A „hallgatók“ egy ilyen előadón nem sokat hallgatnak. A „misna“ felolvasása után még két-három mondat hangzik el a „gemoréból“, amely tudvaleg vitázással való megmagyarázása a misnának. Még néhány sor „Rasi“-ból, a toszafisták s megindul a vita, amit „pilpulnak“ neveznek. Homályos vagy bizonytalan tételek tisztázása ez. A misna és a gemore megismerése között hosszú idő telt el, a szöveg le volt rögzítve, nem új az élet, amely fejlődött, új igényeket és új szempontokat termelt. Ezeket hozzá kellett igazítani az alapelvekhez, amiket a régiek nemcsak saját koruk társadalmá, hanem ugyiszlán időtlenül a zsidó nép számára alkottak meg.

Egyik főhiánya e részeken a talmudoktatásnak, hogy alig veszik figyelembe a történeti vonatkozásokat. Ezért volt a pilpul a sokotnál élesebb.

Megpróbálom magyarázóimban megmagyarázni a tételt, ami fölött olyan szenvedélyesen vitakoztak.

Hillel közismerten egyike volt a leglogikusabb zsidó elméknek. Egyben a legtürelemsebb, fejedelmi objektív karakter is volt. babyloniai származású, beigazoltan Dávid király sarjadéka. Abban az időben került Jeruzsálembe, amikor a nép és a hivatalos körök között a viszony erősen kiélesedett. Az a törvényhatósági legfelsőbb szerv, amelyet Herodes klíkkszerien állított össze rokonokból és barátokból, kiprovokálta, hogy a koronatanácssal szemben a népek legyen egy törvényt magyarázó, végrehajtó és ítélkező fóruma s ez az Akadémia volt, amelyet Semaja és Abtalon vezettek.

A patriarkális zsidó élet akkor már a külső körülmények következtében lehullott régi emberies és szociális nivójáról. Amikor Hillel és Samáj került az Akadémia élére (a rendes időszámítás előtti 75 és 5-ik év között), a viszonyok már kissé — korszerűtlen kifejezéssel élve — kapitalizálódtak. A „smita“ intézménye, amely szerint minden hét esztendőben az adósságok megszűnnek, nem felelt már meg a viszonyoknak. A hitelező és adós közötti viszony már akkor izlett volt, nem úgy, mint régen, amikor az ilyesminek az alapját inkább emberbaráti szellem irányította. A hitelező biztosítani akarta a „smita“ utáni időkre is követeletét. Keresni kellett tehát egy formulát. Hillel megtalálta ezt a príszóból (a görög prósból: átengedés, vagy cessio) intézményében. A hitelező a bíróságnak cedálja a követelést, amely azután fennáll a smita év után is.

Erről a tételről, minthogy annak történeti jelentőségét nem veték figyelembe, nagy vitakozás folyt, míg aztán egyike a „tanulónak“, Fischl Halpert helyesen, mondhatnám hilleli logikával tisztázta a kérdést és egyúttal egy másik, hasonló intézkedésre is rávilágított, az úgynevezett „heter iszkere“, amely később keletkezett és pedig abban az időben, amikor az üzleti élet odafejlődött, hogy kamatra adtak pénzt. A Tóra a legszigorúbban tiltja a kamathitelt. Ezt a tilalmat azonban az akkori viszonyok között már nem lehetett a kereskedelmi életben megtartani. Így tehát néhány évszázad múltán a nőheroi akadémia megállapította, hogy kamatot lehet venni, de csak abban a formában, hogy a hitelezőt az adós részesíti abban az üzletben, amely miatt felvette a pénzt. Ilyenformán ez már nem számít kamatnak.

A „tanulók“ hilleli nyugalommal hallgatták végig a fejtegetést, amiből arra kell következtetni, hogy a történeti vonatkozások érdekelték azokat is, akik a jesiván örökértékű kinyilatkoztatásként vették tudomásul azokat a kevésbé lényeges rendelkezéseket is,

amik csak preventív intézkedésnek, „gédernek“, korlátnak számíthatnak.

A Talmud: zsidó néptudomány. A gyermekeket ott, ahol a zsidóság tömegekben él, kora fiatalágukban és a kora reggeli órákban viszik a chéderbe, hogy beavassák őket a „gemore“ egészen különös, minden grammatikát nélkülöző nyelvbe, olvasásának és kategóriáinak titkaiba. A Talmud önállóságra neveli a gyermekeket; a népi sajátosság konzerválója és egyben fejlesztője. Innen van, hogy akik Talmudot tanulnak, ha abbahagyták, visszavágnak életük későbbi szakán is hozzá. Bizonyos, a gyermekkorban alaposan megtanult részeket nem is lehet elfelejteni. (Gersze dójankesze lo söchiche).

KÖZGAZDASÁG

Uj kontingentálási rendszert követel az Ugir

Bucuresti, július 26. (Az Uj Kelet tud.) A jelenlegi behozatali rendszerrel szemben a nagyiparosok erős ellenállást fejtenek ki. C. R. Mircea szenátor, az Ugir vezérigazgatója, a belföldi gyáripár követeléseit a következőképp foglalta egybe:

A kontingentáláshoz kötött árukra nézve az 1935 évi kontingentet ne redukálják egyöntetűen 40 százalékkal,

hanem a kontingens minden egyes behozatali árucikkre, vagy árucsoportra külön-külön állapítsák meg aszerint, hogy az illető áru mennyire nélkülözhetetlen és mennyiben pótolható, vagy mellőzhető.

Azon belföldi iparvállalatok, amelyek túlnyomórészt hazai nyersanyagot dolgoznak fel, s csak igen redukált mennyiségben importálnak pótnyersanyagot, vagy alkatrészeket,

importszükségletüket [korlátozás nélkül] kápják meg, sőt abban az esetben, ha termelésüket fokozni akarják, a kontingent emeljék fel a számukra.

Azon belföldi gyárak kontingensét, amely

A 7-ik éve fennálló Oradeai (Nagyvárad) Orth. Kóser Zsidó Fuinternátus

igazgatósága közli, hogy az 1935—36-os tanévre a beiratkozások megkezdődtek. Az Internátus ezidén egy zuhany- és játékszobával kibővíti áll a növendékek rendelkezésére. Az internátusi növendékek bármely oradeai liceumba, gimnáziumba vagy kereskedelmi iskolába beiratkozhatnak. Tekintettel arra, hogy az idevonatkozó miniszteri rendelet értelmében csak 36 növendék vehető fel, ajánlatos a jelentkezéseket minél sürgősebben eszközölni. Komoly érdeklődőknek prospektust küld az internátus igazgatósága. SZILÁGYI ADOLF tanár Oradea, Str. Delavrancea 17.

A Machziké Tora példája bizonyára követőkre fog találni és nem telik bele néhány hónap s nemcsak a jesiva terraszán fognak házasságok „tanulni“, hanem mindenfelé a városban, ahol jasivat végzett zsidóink élnek. (sz. i.)

A Machziké Tora vezetősége ezután értesíti tagjait, hogy szombaton délután félhat órakor Elek Elías tart talmudeleítést.

Gyökeresen átszervezték a vámhivatalok személyzetét. A pénzügyminiszter már korábban kijelentette, hogy a vámhivatalok személyzetét gyökeresen átcsoportosítja, amittől a vámbevételek emelkedését várja. Ez az átszervezés most meg is történt és egyelőre mintegy hatszáz vámisztviselőt helyeztek át munkahelyükről új vámmállomásokra. A jelentősebb személyi változásokról közelebbről részletesen beszámolunk.

BIZTOS GYÓGYULAST talál az erdélyi Pöstyénben. Reuma, csusz, közbvény ellen az ujonnan átalakított Bizusa fürdőben. Dej-Balamare között. Elsőrendű napi pénzár 90-től 110 lejig. Szigoruan ort. kóser vendéglő. Allandó napi tüzene. Szobák megrendelhetők: Fürdőigazgatóság BIZUSA p.u. Neandamare.

APRÓ
ELREJTEZÉS

Egyesületi közléssel egy sz. 2 (sz. 2) vasárnapi héttel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések ája előre fizetendő. Jelölés levelet csak egy továbbítunk, ha portóhelyes melléklete van.

Házasságokat biztos eredménnyel követelem a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „Mira“ iroda. Cluj, Regele Ferdinand 116.

Mindenkinek tudnia kell, hogy finom maradvék férfiszöveteket féligyenyen kaphat Partia üzletben, Reg. Ferdinand 3, udvarban.

Weintraub fényképészeti műterem helyisége augusztusra kiadó. Regele Ferdinand 21. Telefon 510.

Házvezetésben jártas, intelligens fiatal nő állást keres. „Megbízható“ jellegre.

Naponta frissen fejt kóser tehén és bivaly tej — házhoz szállítva is — kapható Schwartz Ignácnál Str. Iasilor 9.

Két nagy üres szobát keresünk sürgősen augusztus 1-re. Cimeket a kiadóba.

Izr. urileány, perfekt német, magyar nevelőnő, irodai praxissal, kitűnő bizonyítványokkal azonnal elhelyezkedne. Hubert Margit Alesd.

Könyvelésben jártas, perfekt román, német, magyar levelezőt keresünk délutánra. Ajánlatokat „Nagykereskedés“ jellegre a kiadóba.

Kiadó novemberre elsőemeleti négyszobos lakás esetleg 8 vagy 10 szoba összekapcsolva irodának. Értekezhetni háztulajdonossal Mihai Viteazul 39.

Kiadó két szoba irodának vagy orvos rendelőknek augusztus elsejére. Marecha Foch 45.

Cserifikátot nyújthatok két 48 és 52 éves nőnek, valamint 15 éves kisleánynak. Fuchs Satumare, Tepes Voda 45.

I. Silene:
Fontamara

A Marsica földhöztapadt parasztjainak, akik re Mussolini büszke, mert csak egyszer esnek naponta, színes életeleirása a faszirt uraima alatt.

Ára 60 lej
Kapható az Uj Kelet könyvcsatályában.

GAZDASÁGI TANÁCSADO

A. M. Kérdés: Sziveskedjenek közölni, hogy lehet-e 1931—32 évi monopóliumtörvényt adóbonokkal fizetni? Válaszunk: A monopóliumtörvénynek adóbonokkal való fizetése szempontjából megkülönböztetést kell tennünk azon bírságok között, amelyek abból az időből származnak, amikor még a monopólium nem volt önálló költségvetése, hanem az állami költségvetés keretében működött és azon bírságok között, amelyeket már az autonómia vált monopóliumtörvény idejében vetettek ki. Amikor a monopólium az állami költségvetés keretében dolgozott, R. M. S. (Regia Monopolium Statului) volt a neve, amióta autonóm, C. A. M.-nek (Casa Autonomă a Monopolului) nevezik. Ha a bírságkivétel az R. M. S. idejében történt, akkor fizethető adóbonokkal, míg ha a bírság a C. A. M. idejéből származik, az adóbonok fizetésére fel nem használható. Minthogy pedig az autonóm monopóliumtörvényt megszerző törvény (Legea privatoră la crearea Casei Autonome a Monopolului) 1929 február 7-én lépett életbe, nyilvánvaló, hogy az ezen idő után kiírt monopóliumbírságok adóbonokkal nem fizethetők.

M. L. Kérdés: A sószámlákra, vagy chitanjakra milyen bélyeget kell alkalmazni: számla, vagy fiscal-bélyeget? 100 lejes számlára mennyi bélyeg kell és mennyi rovandó le „impozitul proportional“ címén? Feleletünk: Az új bélyegtörvény értelmében csakis cotoros számlákat szabad kiadni és ebből önmagától következik, hogy az ily cotoros számlákra számlabélyeg alkalmazandó. A bélyegilleték 2 ezrelék. „Impozitul proportional“ csak az esetben rovandó le, ha a kereskedő, vagy vállalkozó állami vagy köztisztviselők teljesített árueladást, vagy szállítást, mely esetben az illetéket az adóhivatálnál röjják ki.

Többeknek: A többi megkeresésekre holnapi lapszámunkban válaszolunk.

Fizetési képtelenségek a szász vállalatoknál. Az Erdélyi Szász Mezőgazdasági Egyesület géposztálya (Maschinen-Niederlage des Siebenbürgisch-Sächsischen Landwirtschaftsvereins und A. Marko & Co) a konverziós törvény

kifejezetten, vagy túlnyomórészt külföldi nyersanyagra szorultnak,

legfeljebb 10 százalékkal redukálják.

Ezzel a csökkentéssel az ezen kategóriába tartozó gyárak 1935 évi kontingense amugy sem fogja meghaladni 1933 évi kontingensük 70 százalékát.

Vegyük revízió alá azon vállalatok kontingensét, amelyek igazolni tudják, hogy

a mai kontingensük mellett rentabilitásukat elvesztették

és működésüket folytatni nem tudják.

Az állami megrendeléseket teljesítő iparvállalatok soronkívül kápják meg a közszállítások teljesítéséhez szükséges külföldi nyersanyag behozatalára az engedélyt.

Az exportra dolgozó belföldi iparvállalatok kápják meg a szükséges külföldi nyersanyagokat, málltal kivételüket fokozni tudják és külföldi devizákhoz juttatják az országot.

A gyáriparosok szövetsége ezen közvetítésért az illetékes kormánytényzőknek többrendbeli memorandumban juttatta tudomására.

50. szakasza alapján kényszeregyezséget kért. Felajánl 5 év alatt fizetendő 30 százalékos kvótát, kamatmentesen, 1936 január elsejétől esedékes részletekben. A vállalat aktívái 858,103 lej, passzívai 2,231,938 lej tesznek ki. Főbb hitelezői: Landwirtschaftliche Verkaufshalle Brasov 21,694 lej, Sieb-Sächsischer Landwirtschaftverein 753,546 lej, Kronstädter Sparkasse 97,340 lej, Banca Națională 689,000 lej követeléssel. — Ugyancsak konverziós kényszeregyezséget kért a brasovi Landwirtschaftliche Verkaufshalle közkereseti társaság is, öt év alatt fizetendő 40 százalékos kvótával. A vállalat passzívai 3,710,160 lejre, aktívái 4,350,332 lejre rúgnak. Főbb hitelezői: Banca Națională 165,000 lej, Kronstädter Sparkasse 665,000 lej, Banca de Credit Roman 22,990 lej, Siebenbürg. Sächsischer Landwirtschaftsverein Brasov 1584,725 lej, Molkereigenossenschaft Brasov 116,559 lej, Pharma Studerus & Co Bucuresti 166,741 lej, Alfa Separator Bucuresti 264,084 lej, Stephani Feldioara 109,384 lej, Ernst Benary Erfurt 184,717 lej követeléssel.

Megjelent a clujai taxa ad valorem é-téktáblázata. A clujai városi tanács a taxa ad valorem kivételéhez szükséges középtételek táblázatát külön könyvben összefoglalta, most jelentette meg. Az árúértékek a vámtarifa rendszere alapján nyertek megállapítást és a benne feltüntetett középtételek megfelelnek a behozatali vámtarifa forgalmi adó alapját képező középtéktáblázatnak.

A központi bélyegbizottság újabb döntései. A Comisia Centrala a Timbrului legutóbb a következő döntéseket hozta: 1. Mindazon iratok, amelyek egy hitelesített (autenticat) okmány mellékletét képezik, amennyiben a mellékletek is hitelesítettek, a bélyegtörvény 74. szakasza 4. §-ában előírt bélyegilleték alá esnek. Eddig a 6. szakasz 6 §-ét alkalmazták. — 2. A bélyegtörvény 23. szakasza mentesítette a bélyegilleték alól a szegénységi bizonylat alapján beadott peres iratokat és magát a peres eljárást. A központi bélyegbizottság legújabb döntése szerint ennek a 23. szakasznak a hatálya nem terjed ki az ügyvédi meghatalmazásra, amely az ügyvéd és ügyfele közötti kétoldalú szerződést képez s így a meghatalmazás szabályszerűen fölbélyegezendő.

A lit ellopt

Adolf Sruoga t

Kaumasz, juliu dalom még alig nyű meglepetés landbarátok“ egy jogellenes jubileum lombhozatalával mében pártlan tek le, ezuttal városában.

Ennek a csunya maga Adolf Sruog áll, aki bámulato a postát és a bád Adolf Sruoga posta élén. Az ő „bélyegnyomdaprtaigazgató urja miatt gyakran járvarba és egy ilye egyik kaunaszi őj újra elpártolt től bemutatták Lissza amerikai kalandor részül esetelte s lemes pénzügyi le egy-egy új bélye lamnak és a post.

A felek meg í meg a litván bély filatelistáknak so get okozott, a vis „cégnék“ annál t lárflét. Mert tak lene, hogy a posta nitványának bizony ságokat szórótlő-mesterhez, aki az lutáju országokba festéktől még ned

Igy ment ez so sajtója végül meg hosszt és valóság jobb sorsra érdem Parázs botrány tő nek el kellett hag romantikus könyv A postavezérg pártfogói voltak. „szerencsétlen“ Li ki felült jachtjár birtokára, hol még szont továbbra is litván főváros éj pet töltött be.

A postagazgat marosan ellaposod tehát Lissziuknak iránt. A „mester“ szolt, mert maga rai, valamint san sikertelenek ma ily nem marad s szehuza magát s fizetéséből vagy követ el.

Sruoga az utó tervet eszelt ki. Ö rangu postatisztv gével a bélyegde millió sorozat litv külföldi megbiz aiul is értékesít bélyegek kilséit é mennyiséget gyárt vettek a depóbol.

Talán sohasem hámoság, ha a vé tatás kezére nem Litvánia ugyanis rövidült, mert Vil foglalták. A litván vesztesség és min

Istenkeresők a Kárpátok alatt

A MÁRAMAROSI CHASZIDIZMUS REGÉNYE

IRTA: SCHÖN DEZSŐ

(33)

A sighetzi zsidók ebben az időben teljesen a háborus hangulat befolyása alá kerültek. A Teitelbaum-párt győzelmet aratott, amennyiben a minisztérium jóváhagyta az alapszabályokat és Reb Lipót megerősítette állásában, viszont nem volt sok áldás ebben a győzelemben. Nem foghattak hozzá a tagok bekebelezéséhez, mert a hitközségi eljárásában nagyszámú voltak Káhn-párti tagok és ezek meggátolták a végleges megalakulást. A Teitelbaum-párt erre kijárt egy újabb miniszteri rendeletet, amely a régi vezetőséget megfosztotta mandátumától. Ennek alapján új választást irtak ki, a választás eredménye pedig az volt, hogy a sighetzi hitközség élére tiszta Teitelbaum-párti vezetőség került. Ettől kezdve a sighetzi háború egyre elfajultabb formákat öltött. Naponta újabb és újabb feljelentések mentek a minisztériumba. A két párt emisszáriusai a minisztérium környékén ütöttek állandó tanyát s mivelhogy a miniszter ebben az ügyben elsősorban a magyarosítási mozgalom érdekeit tartotta szem előtt, mindkét párt, úgy a hivatalos ortodoxok, mint a hiper-ortodoxok külön-külön igyekeztek a minisztert meggyőzni, hogy az ő kauftánjuk alatt forró, hazafias érzelmeiktől eltelt szív dobog s hogy az ő győzelmük, illetve az ellenpárt letörése erős lendületet fog adni annak, a miniszter által olyan sokat emlegetett mozgalomnak. Azután az országos politika is beleszólt a dologba. A parlamenti választások során a Teitelbaumok a kormány jelöltjét támogatták, míg a Káhnok a 48-as függetlenségi párt programja mellett törtek lándzsát. Közben a feljelentéseknek is meg volt az eredménye: a miniszter egy újabb helyszíni vizsgálatot rendelt el, de a vizsgálat előtt a Káhn-párt bejelentette, hogy nem tart igényt a vizsgálatra, hanem külön kiközösítést akar alakítani. Tíz hónappal Reb Zálmen Lájbnak halála után a sighetzi zsidóságban beállott a szakadás. A Káhnok újabb rohamra indultak. Arra akarták rábírní a minisztert, hogy hagyja jóvá az ő régebbi alapszabályait és engedélyezze Sigheten egy hiper-ortodox hitközség megalakulását.

Hers Lájbnak, a márseliki egy nyitott be a timáruccai talmud-tóra imaházba, ahogy az ünnepelt művészek szoktak a színpadra lépni. „A, á, Hers Lájbnak — Hers Lájbnak — morajlott végig a hir a beszédműben, felderültek az arcok és minden oldalról kezek nyultak feléje: „Sulajim áljachem“.

Valahányszor Hers Lájbnak átlépte a beszédműs küszöbét, ragyogó mosoly jelent meg az arcokon. Az emberek jóéjre élvezték élceit, meséit és sziporkázó humorát, amely jókedvet varázsolt a gettó sikátoraiába. Ha beszélt, szájtartva hallgatták félnapokon keresztül. Nem adtak számot maguknak arról, hogy tulajdonképpen mi is tetszik nekik annyira Hers Lájbnak. Hers Lájbnak maramuresi zsidó volt és mégsem volt az; elűtött a többitől. Valamennyien terhes és gyötör emlékeket hoztak magukkal gyermekkorukból és ezek az emlékek lidércként kísérték őket akkor is, ha később történetesen hozzájutottak egy darab kenyérhez. Hers Lájbnak azonban nem voltak hatással a gyermekkori emlékek. Isten különös adományának köszönhetette lelke frissességét, kedélye aranyos sugárzását, az emberekbe vetett hitét és derűs színezetű fatalizmusát.

Hers Lájbnak az apja mesterségét folytatta. Az apja, Mechl márseliki Reb Majse Teitelbaum házában nevelkedett Ujhelyen és a gyakorlati chaszidizmusból azt a következtetést vonta le, hogy a szegénység szélső, elfajult formáit, a nyomort, az éhséget, a kenyértelenséget, a megalázó inséget, egyszerűen azt a „turpis egestas“-t, melyet Vergilius a Pokol bejáratának legijesztőbb rémei közé helyezett el, hittél, bizakodással és mosollyal kell ellensúlyozni. Apjától örökölte a misztikus csodák iránti rajongását és akárcsak apja, Smelke Choszed a chaszidizmusnak — apostola lett a kacajnak, melyet a gátlat könnye, komolysága és áporodott levegője lefagyasztott a zsidó ajkáról. De amíg Mechl márseliki tervszerűen kultuszt üzött a kacajból és emiatt kedélye végtelenen csapongott — a tuláradó jókedv és a buskomorság között — addig fia, Hers Lájbnak könnyelmű volt és a szó valódi értelmében vett bohém.

Abból a módból, ahogy Hers Lájbnak fogadta a feléje nyújtott kezeket, a szakértők megéreztek, hogy pénzt hozott. Kizárt dolog — gondolták — hogy három hónap távollét után ne hozott volna komolyabb összeget. Valaki félrehívta, valami súlyos államtitkot akart neki elárulni, de alig fogott hozzá mondkájához, Hers Lájbnak máris a zsebébe nyult, kivett egy forintot és átnyújtotta neki. Singer, az ócskás két forintot vágott ki a Poalé Cedek javára. A sighetzi zsidók természetesen találták Hers Lájbnak bőkezűségét. Hers Lájbnak van zive — mondták. És aki meg akarta magyarázni ennek a zivnek a tulajdonságait, még hozzáfűzte: „Könnyen jön, könnyen megy.“ Az emberek mindig házasodnak — gondolták — egy hét sem telik bele és Hers Lájbnak újra lesz pénze... S Hers Lájbnak, aki két forintot adott

jétékony célra, másnap kénytelen volt egy félcigarettát koldulni és gyermekei nyolc fűszeresnél próbálkoztak, amíg végre kaptak hitelre egy kétkilós kenyert...

Valahányszor Hers Lájbnak átlépte a beszédműs küszöbét, felderültek az arcok. S valahányszor beszélni kezdett, az emberek úgy csüngtek a szaván, mintha megbabonázta volna őket. Az ő szereplése összefüggött a maramuresi zsidó nagy szenzációjával: a lakodalommal. A maramuresi zsidó fiú és leány egyhangú, primitív életében a mátkaság és a lakodalom jelentette a nagy szenzációt. Ebben az időszakban szöttek előre az ábrándokat és erre az időszakra gondoltak vissza szeretettel és meghatódottsággal a későbbi esztendőik során, amikor az eseményeket már bevonta az emlékezések rózsaszínű köde. Ezeknek az emlékezéseknek Hers Lájbnak volt a centrális figurája. Ő nyitotta meg az ünnepély hivatalos részét és ő játszotta a főszerepet. A lefátyolozott menyasszony elhelyezkedett trónusán, Hers Lájbnak megállott a szoba másik sarkában, szemben a menyasszonnyal, fejére tette jellegzetes sapkáját és sajátos dallammal kezdte: „Haj, kálenyu, kálenyu, ict iz di cát ci klugn in ci vájnen...“ S ahogy kiejtette az első szavakat, már is sirt a menyasszony és zokogott az egész asszony sereg. Viszont Hers Lájbnak szerepe nemcsak ab-

הרש לייב מארסליק
Hers Lájbnak a márseliki

ból állott, hogy siratta és kacagtatta a közönséget. Hers Lájbnak figyelme mindenre ki kellett, hogy terjedjen. Azok az átkozott anyagiak nem is olyan fontosak — mondta Hers Lájbnak — hiszen a szülő nem is adhat egyebet, mint egy kis kelengyét és hozományt:

*Táte-máme iz dach nist mehr imständ,
vi ci gebn nád in betgevänd...*

S ha nem is voltak információi, biztosra vette, hogy a nagy esemény örömeibe belekeverték a hozománykérés ürmecskéjét, ezért igyekezett vigasztalni a menyasszonyt és a vőlegényt, hogy hát „nem is az a fontos, amit a szülők adnak, Isten áldása a fontos, ti fiatalok vagytok és tapasztalatlanok, hallgassatok tehát miránk: örüljétek egymásnak, most az ideje...“

Hers Lájbnak szereplése így összeforrt a maramuresi zsidó lakodalmakkal és személye posszibilis volt a zsidóság különböző rétegei előtt.

A timáruccai imaház zsidói körülfozták Hers Lájbnak. „Mesélj valamit“ — kérlelték minden oldalról. Az emberek kárpótolni akarták magukat a háromnapos távollét miatt elszenvedett veszteségért. Hers Lájbnak elébe vágott a kérdésnek:

— Előbb meséljétek ti valamit — mondta. Mi van a máchajkéval?

Többen kezdtek mesélni egyszerre, de Hers Lájbnak leintette őket. Csak Lájzer beszéljen — mondta — ő a „kachlefl.“ Lájzer egyszerűen elmondta, hogy most már nyilvános a harc, a rebencsikovok szakadását akarnak. Szagattott előadásban számolt be a sighetzi háború utóbbi épületes fejezeteinek történetéről. Amikor Lájzer előadásának végére ért, a fejek összebujtak, mindenki Hers Lájbnak szavát leste. Zamatot megjegyzést vártak, vagy szellemes viccet, amit azután tovább adnak és heketen át mulatnak rajta. Hers Lájbnak megszólalt:

— Volt már szerepem egy ilyen háboruban. Körülbelül tizenhat éve annak, hogy Reb Zálmen Lájbnak, nyu-

godjon békében, összetűzött a római sakterrel és eltöltötte a vágatástól. A sakter nem árulta el otthon, hogy mi történt közte és a rabbi között, hanem levágta a szombatra való bornyut. Amikor a hus nagyrészét kiérték, megérkezett a rabbi levele. „A sechitája tréte, mint a dög, dobjátok a kutyának“ — írta a rabbi. Képzeltetek, mi történt Rónán. A szegény sakter elbujt, mert félt, hogy agyonverik. „Geváld — kiabálták az emberek — ászterolták a saktert, mit csináljunk most a hussal?“ Hát akár hiszitek, akár nem, ennek a bornyunak a husát én megmentettem.

— Hogyan? — kérdezte Lájzer hitetlenül.

— Nagyon egyszerűen — mondta Hers Lájbnak. Rónán jártam akkor és azt tanácsoltam az embereknek, hogy tegyék a húst a füstbe, időközben a rabbi biztosan ki fog békiülni a sakterrel és akkor minden rendbe jön. A proféciam bevált. Két héttel később a mészáros nekem is küldött abból a füstölt húsból.

Mindnyájan kacagtak. Hiába, ez Hers Lájbnak... Van humor. Talán az agya is úgy van beállítva, hogy minden dolgot gömbén lát, ezért birja nevetségessé tenni. S úgy tűnik, mintha a körülmények is kezére játszanának abban, hogy mindenből gunyt üzhessen. Hányan tették már fel gyermeknek a kérdést, hogy milyen áldást mondanak a kenyerre? Ha a gyermek tudta, rendszeren megfelelt. Hers Lájbnak pedig egy szombat délután beállított a talmud-tórába, éppen akkor, amikor a gyermekeket vizsgáztatták, feltette egy kisfiúnak a kérdést és a válaszon, ami kapott, hetekig kacagott Maramuresben. A kisfiu azt válaszolta Hers Lájbnak: „Hétköznap „sákl“-t mondok, szombatban „majci“-t...“ (Hétköznap, mert mált eszik „sehákol“-t mond, szombatban, amikor kalácshoz jut „móci“-t mond...)

— De majd, ha ki kell verni a rebencsikov-pártiakat a nagytemplomból, te is velünk tartasz, Hers Lájbnak, nemde? — kérdezte Lájzer kihívóan.

Hers Lájbnak nem válaszolt. Arca hirtelen elváltozott. Elömlött rajta annak a szorongásnak és részvételnek a kifejezése, amit a harci szenvedélytől fűtött kis sighetzi zsidók iránt érzett. Körötte csend volt és ő idegesen cibálta szakállát.

Legutóbbi galíciai útja alkalmával Hers Lájbnak egyébként is komoly élményekben volt része. Kolomeában, a Brisker-féle esküvőn megismerkedett Silberbusch doktorral, a haszkala-mozgalom ottani vezérével. Silberbusch házába invitálta, nagyon élvezte előadásait és annak a véleményének adott kifejezést, hogy hozzá kell fognia az íráshoz, mert egy második Gordon válhat belőle. Egy olyan ember számára, mint Hers Lájbnak — mondotta Silberbusch doktor — megalázó a lakodalmi tréfacsináló mestersége. Minél több művészi tökélyt visz bele a mesterségbe, annál megalázóbb. Hers Lájbnak van lendület és buzgóság, komolyan tehetne valamit a maramuresi zsidók érdekében. Nézzen csak körül, ugymond, itt Galiciában. Nap-nap után új iskolák nyílnak; a régi, elavult chéder-intézmény helyét egy új, komoly tanház, a „chéder-metukán“ foglalja el. A báró Hirsch-féle iskolák hálózata eljut a legkisebb faluig is. Feltámad és irodalmilag szalonképessé válik a zsidóság két nyelve: a jiddis és a héber. Egy új zsidó irodalom fejlődik, terjed a haszkala és az egész vonalon áll a harc a fiatalok és az öregek között. A fiatalok lerombolják a gettó falait és a haszkala megnyitja számukra az érvényesülés kapuit. A chaszid-rabbik ereje hanyatlóban van, még küzdenek, még harcolnak, de napjaik meg vannak számlálva. Odesszában egy új mozgalom: a Chibáh Cion hívószava érkezik. Miért ne állana ő is, az aranysháj Hers Lájbnak a Kárpátok tulsó oldalán a haladás szolgálatába?

Azután elvonultak Hers Lájbnak előtt a galíciai emlékek. Az új Lemberg, Gerson Bader és Riven User Braudes házában. Gyermekeket látott, akik kitűnően beszélnek németül; s látott héber lapokat és héber verseket, egy új irodalom első termékeit. Fülébe csengett a galíciai „maszkil“-ok visszatérő refrain-je: Indítsa ő is el Maramuresban a mozgalmat, vegye fel a harcot, előbb csendben, csak hintse el a magot, később a többi ügyis magától jön. Szerezzen munkatársakat, szemelje ki az aravalló fiukat, akik majd később segítségre lesznek a kulturharcban. — S ezzel szemben ott állott előtte frissen a lokális kép: rabbi-harc, botrányok, feljelentések, szakadások; életre-halálra menő háború olyan okok miatt, amihez a tömegnek semmi köze...

Lájbnak Burger, a Teitelbaum-párt egyik hangadója szakította meg a csendet:

— Ha a rebencsikovok elszakadnak — mondta — akkor ászterolják őket.

— Ugy? Ászterolják őket? — kérdezte Hers Lájbnak és ezzel felkapta a beszédfonalat; olyan mozdulatot tett, mint akinek eszébe jutott valami, amit az imént akart elmondani, de elfelejtette. Azután hozzáfűzte:

— Tulajdonképpen mi értelme van ennek az egész harcnak, verekedésnek és isznak?

A timáruccai beszédműs látogatói, akik már befejezték a reggeli imát és tallisz-zsákkal hónuk alatt hallgatták a beszélgetést, nem válaszoltak Hers Lájbnak kérdésére. Senkisen felelt. Jó zamatot viccet vártak, ami rendszerint könnyit egy keveset a napi gondokon.

(Folytatjuk.)

Uj sorok
kön„Jobb
ni, hogy
házához,
bernek
ember mPorladi szívek pi
keserűség éget az
őreg szemekben
álma lobban ki -Mult támad ujra
születés künja a
a gonosz mellett
hiábavaló hiábavaA mindig ugyan
feszíti burkát, ho
s a rút tikrében
mámoreból feljajdA nap átadja ura
köznyvet ágyat
pusztulva ébred a
ayomor üvölt a gA lemondásban lá
a lázadásból ezert
fekete lángja mar
s az ég azért hidMélység és magas
jajra és reményre
s a Hiábavalóság
mégis az életre haS az élet: élet, leg
a szemmel mégis
gázoljunk át hát a
s győzzünk magun— Mibalache vesz
párt fővárosi tagoz
restiből jelentik: Mi
érkezett a fővárosba
kezd a bucaresti p
ellentétek kiküszöböl
lungba utazik a nem
A Curenul értesülése
tagozatban duló elek
esetben fog sikerülni
lache veszi át a tago— HÖLGYEK, ha je
forduljanak bizalomn
Cluj, Regele Ferdina— Tegnap megny
dik nemzetközi ko
Moszkvából jelentik: T
tedik nemzetközi ko
65 állam delegátusa
a német kommunista
meg a kongresszus
tisztviselői elnökévé
mann német kommun
német börtönben sinyl— Székelési zavaro
fadság, félelemérzés,
általános rosszullét e
hén ható természetes
rúviz a gyomor és a
gyorsan kiüríti, a b
élenkíti, a vérkeringés
megkönyyebbülést sze— A francia vállal
százalékban alkalma
kást. Párizsból jelen
ügyi minisztérium ren
szerint a vállalatok a
jobb tisztázalékos ar
hatnak üzemeikben
Később ezt a százalé
fogják szállítani. A
földi munkásokat a
ország területéről. E
szik át. Ezután is er
a munkanélküliség B
idejűleg a francia sze
mány takarékosági
csalotban kimondotta,
szénátörök tiszteltül
ják.

HIREK

Uj sorok a Prédikátor könyvéhez

„Jobb a siralmas házhoz menni, hogy nem a lakodalomnak házához; mivelhogy minden embernek vége vagyon, és az élő ember megemlékszik arról.”
(Prédikátor könyve. 7. 2.)

Porladt szívek pihennek a földben, keserűség éget az elmúlt örömben, öreg szemekben az egykori gyermek álma lobban ki — s elmúlt szerelmek.

Mult támad újra a holtai napban, születés kintja a gyönyörben lobban, a gonosz mellett erőltettség: hiábavaló hiábavalóság.

A mindig ugyanazban változás magva feszíti burkát, hogy elhulljon újra s a rút tükrében meglátott szépség mámorából feljajdul a kétség.

A nap átadja uralmát az éjnek, közöny vet ágyat a vak szenvedélynek, pusztulás ébred a Teremtés ágyán, nyomor üvölt a gazdagság házában.

A lemondásban lázadás érik, a lázadásból ezernyi tévhit fekete lángja marja a földet s az ég azért hidegen nevet fölötted.

Mélység és magasság terbe a vállon, fajra és reményre vagyunk a világon s a Hiábavalóság árnyának árnyán mégis az életre hajszol a sátán.

S az élet: élet, legyen bár meddő, a semminél mégis több: az egy vagy a kettő, gázoljunk át hát a hiábavalóságon s győzzünk magunkon, győzzünk a vágyon.

SALAMON LASZLÓ

Mihalache veszi át a nemzeti parasztpárt fővárosi tagozatának vezetését. Bucurestiből jelentik: Mihalache tegnap visszakerült a fővárosba, ahol ma tárgyalásokat kezd a bucaresti párttagozatban felmerült ellentétek kiküszöbölésére. Holnap Câmpulungba utazik a nemzeti párttagozat elnöke. A Curenul értesülése szerint a bucaresti párttagozatban duló ellentéteket csak abban az esetben fog sikerülni elsimítani, ha Mihalache veszi át a tagozat vezetését.

HÖLGYEK, ha jól akarnak férjhez menni, forduljanak bizalommal a „MIREA” irodához Cluj, Regele Ferdinand 116.

Tegnap megnyitott Moszkvában a hetedik nemzetközi kommunista kongresszus. Moszkvából jelentik: Tegnap nyitott meg a hetedik nemzetközi kommunista kongresszus, 65 állam delegátusainak részvételével. Pick, a német kommunista párt vezetője nyitotta meg a kongresszust, amely egyhangúlag tiszteletbeli elnökvé választotta Ernst Thaelmann német kommunista vezetőt, aki jelenleg német börtönben szütyöl.

Székelési zavarok, vastagbélhurut, puffadás, félelemérzés, bódultság, migrén és általános rosszullet esetén a rendkívül enyhen ható természetes „Ferenc József” keserűvíz a gyomor és a bélszatórna tartalmát gyorsan kiüríti, a bélmirigyek működését élénkíti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez.

A francia vállalatok ezentúl csak tizszázalékban alkalmazhatnak külföldi munkást. Párizsból jelentik: A francia munkügyi minisztérium rendeletet adott ki, mely szerint a vállalatok a jövőben csak legfeljebb tizszázalékos arányszámban alkalmazhatnak külföldi munkásokat. Később ezt a százalékszámot még lejjebb fogják szállítani. A kenyérüket vesztő külföldi munkásokat hazaszállítják Franciaország területéről. Helyüket belföldiek veszik át. Ezután is enyhülni fog valamelyest a munkanélküliség Franciaországban. Egyidejűleg a francia szenátus elnöksége a kormány takarékosági rendszabályával kapcsolatban kimondotta, hogy 10 százalékkal a szenátorok tiszteletdíjait is mérsékelni fogják.

8 éve fennálló Schwartz Menyhértne orth. zsidó leánynevelő intézete — internátusában

Oradea, Str. Ep. Giorogariu 8, a beiratások folyamatban vannak. Növendékei a zsidó leánygimnáziumon kívül az összes iskolákat látogathatják. Az internátus a város legszébb helyén, minden iskolához közel, parkos zárt udvarral rendelkezik. Benakó nyelv-, zene- és korrepetáló tanárnok! Állandó tanárnői és orvosi felügyelet! Mérsékelt díjak! Kitérő referenciák! Prospektus!

Augusztus másodikán szabadságra megy az angol alsóház. Londonból jelentik: Baldwin miniszterelnök az alsóház ülésén közölte, hogy augusztus elsején lesz az alsóházban a nemzetközi helyzet vitája. Augusztus másodikán az ülésszakot berekesztik s a parlament megkezdí nyári szünetét.

Halálozás. Bergfeld Sia, Dej város zsidóságának egyik kimagasló egyénisége, 73 éves korában a napokban elhunyt. Az egész város osztatlan részvéte mellett temették. Gyászbeszédet tartottak Paneth Jakab főrabbi, Sándor Bernáth alrabbi, Bergfeld Adolf, az elhunyt fia, vejei, Rosenberg M. Jehuda és Cziment Adolf.

Rövid hírek mindenünnen. A Suffolk angol cirkáló megérkezett Portsmouth kikötőjébe pánocikamráiban 100 acéllal kivert ládával, amelyekbe a kínai műtörténeti kiállítás Londonban kiállítandó anyagát csomagolták. A rendkívüli értékű szállítmányt biztosító társaságok vállalták biztosításra, ezért szállította angol hadihajó. A portsmouthi kikötőben vegyes angol-kínai bizottság vette át a ládákat s fegyveres kísérettel pánoclos gépkocsikon indította utba London felé. — Pál József régensherceg Bohinjában fogadta Girsu új belgrádi cseh-szlovák követet, aki bemutatta megbízólevelét. — A mandzsuriai Sinkingből jelentik: 580 fegyveres bandita támadást intézett egyik közeli rendőrállomás ellen. Tíz japán rendőrt lemészároltak s a foglyokat szabadon bocsátották. Japán katonai osztagok üldözik a banditákat. — Elkészület alatt áll Beck lengyel külügyminiszter finnországi útja. Beck augusztus első napjaiban indul Helsinkibe a finn kormányfővel hivatalos meglátogatására. — A német birodalom 55 legnagyobb városában a félv születéseinek eredménye 163 ezer, a mult év hasonló időszakában 140 ezer, 1933 első hat hónapjában 111 ezer. — Egy varsói régiségkereskedésben felrobant egy lámpa. Az üzlet elpusztult, egy fal beomlott, három személy súlyosan megszebesült. — A párizsi lapok jelentik, hogy a portugál gyarmatügyi minisztérium engedélyt adott a francia légi forgalmi társaságnak arra, hogy a Zöldfoki szigeteket a Dél-Amerikával való légi forgalomban közbenső leszállási helyekké építtethesse ki. — A német-francia kereskedelmi tárgyalások újra megkezdődtek. Francia kormánykörökből származó értesülések szerint összeáll fogják újra felvenni a tárgyalások fonalát. — Napok óta a drágulás miatt a budapesti vásárcsarnokokban és a nyílt árusítási piacokon árellenőrzés folyik. — A németországi köruton levő délamerikai hírlapírók tegnap

repülőgépen Münchenbe érkeztek Megtekintették többek között a Barna Házat. — Az iraki kormány hadifotta létesítésére határozta el magát. Elsőnek 4 ágyúszádot rendeltek. — A augusztus 1-i tüntetések megakadályozása végett a varsói rendőrség ma 12 kommunista vezetőt letartóztatott. — A spanyol kormány a barcelonai ostromállapot érvényét további egy hónappal meghosszabbította. — Elkészületben van Angliai Erzsébet filmre vitele Londonban.

Indig Alfréd előadóesete. Indig Alfréd tegnap este mint előadó mutatkozott be az Újságíróklubban, ahol a közönség meglepve és hálásan fogadta a hegedűművészt, mint humoros csevegőt. Egy világhírő művész élményeit, életét s ennek az életnek minden kedves furcsaságát vázolta s az a mód, ahogy a világhírő művészeket jellemezte, a legpompásabb karrikatúrája ennek a bohém, sokszor nagyzó, kedves emberfajtának. A közönség melegen tapsolta Indigot — az előadót, aki éppolyan sikert aratott tegnap, mint multkor hegedűestjén.

Véget értek az angliai légi hadgyakorlatok. Londonból jelentik: A légi hadgyakorlatok, amelyekben 375 repülőgép vett részt, véget értek. A gépek 4000 órát töltöttek a levegőben s 400 ezer mérföld utat tettek meg. A lapok közléseiből az tűnik ki, hogy fennáll a szükségessége London légi védelme teljes átszervezésénél.

Herzl-Bialik emlékünnepe Sibiuban. Folyó hó 21-én nívos Herzl-Bialik emlékünnepepélyt tartott a sibiui cionista ifjuság. A Hatikvah elnéklése után dr Révész Béla — a Wizo elnökje nyitotta meg az ünnepélyt héber beszéddel. Üdvözölte a megjeleneket, majd Herzl és Bialik emlékérol szözlött. Herzl István, az Aviva-Barisszia vezetője tartott ezután emlékbeszédet Herzl Tivadarról. Friedmann Nándor, a Hanoar-Hacioni vezetője román beszédben méltatta Herzl és Bialik művét, majd Lövi Mór főkantort a kélmolé rachamim gyászimát recitálta. Friedmann Jenő és Goldstein Irén énekszámokkal vettek részt az ünnepély műsorán és szépen szözlöztak a Hanoar-Hacioni körusában is. Az ünnepély Friedmann Jenő zárószóival és a Hatikva hangjaival ért véget.

Egyetemi tanárok megállapítása szerint biztos hatású a

„Bixádi viz”
amely a gyomor, bél, epehólyag és gyomorerégi fájdalmak ellen a legjobb, mert használata enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható mindenütt. Cluj lerakat: Vitromin Rt. Calea Regele Ferdinand 70.

Kirándulás a Hanoar-Hacioni Ajudi táborába. A Hanoar-Hacioni jelenleg Ajud mellett táborozására vasárnap reggel 5 órakor egy autó indul az Opera elől. Felkértnek mindazok, akik ezen a kiránduláson résztvenni óhajtanak, szölk, a szervezet barátai és a szervezet tagjai, hogy ebbeli szándékukat legkésőbb szombat déli 11 óráig jelentsék be Majer Lajosnál, Reg. Ferd. Nussbacher-szalomban. Az autó 7 órakor már a táborhelyen van és este az ünnepélyes táborúzt után visszaindul, Clujra 12 órakor érkezik vissza.

Gyomor- és bélhurut, az emésztés hiányosság, erős bomlási és erjedési folyamatok a gyomorbélhuzamban, bélbaktérium- és gyomorsavtúntetés az enyhe természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által legtöbbször rövidesen megszűnnek.

Kisebb hírek a Harmadik Birodalomból. Berlinből jelentik: Seldte munkügyi miniszter felkérte Löpert, a Führer anhalti helyettesét, közölje vele az anhalti acélszakoservezetek feloszlására vonatkozó okmányok tartalmát. A lapok szerint Löper azt a választ adta Seldtenak, hogy sohasem fog számot adni neki, az acélszakosok fejének. — Rudolf Klaus braunschweigi kommunisztát, akit a közép-németországi 1921-es kommunista felkelésben való részvételért életfogytiglani fegyházzal sújtottak, de évekkel ezéltt kegyelmet kapott, most halálra ítélték. — A Deutsche Diplomatisch Politische Korrespondenz kommüniké közöl, leszögezve, hogy a müncheni osztrák főkonzul átiratot

HAZASSÁGOT biztos eredménnyel közövit a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda Cluj, Regele Ferdinand 116.

kapott a bajor kormánytól, mondjon le arról a szándékról, hogy a Dollfuss emlékére rendezett rekviemen résztvegyen, miután ezáltal rendezésére adnának alkalmat. Az osztrák kormány utasította a konzult, rendezzen a konzulátuson emlékünnepepélyt és istentiszteletet.

Sulyosbodott a konfliktus Danzig és Lengyelország között. Danzigból jelentik: A szabad város és Lengyelország közti konfliktus sulyosbodott. A lengyel kormánybiztos ma jegyzéket nyújtott át a danzigi szenátusnak, amely szerint a lengyel kormány mindenben osztja képviselőjének nézetét a devizarendszer ügyében és követeli, hogy a vámlételeket kizárólag lengyel szlotykan fizessék ki. — Egyidejű danzigi jelentés szerint a nemzeti német párt 7 tiszviselőjének ügyét tegnap tárgyalta a törvényesék. Az ügyész kéthónapi börtönt kért a vádlottakra, akik tiltott rópiratokat terjesztettek. A törvényesék elrendelte a vizsgálati fogság meghosszabbítását, de ítéletet még nem hozott.

A TITOK

Ez a sokat sejtető cím nem takar semmi fantasztikus elképzelést, amit egy realitásoktól távoluló írói képzelet, filmben, vagy szindarabban talál a feszült érdeklődéssel figyelő olvasó elé. Még csak valami új, titokzatos szerről sincsen szó, valami új és eredeti ötletéről, amivel a krizist akarnók megoldani, mindezekkel eleget foglalkoznak a nagyfejűek — s csak ők tudják, hogy milyen eredménnyel. Az alábbiakban egy sokkal egyszerűbb, mindennapi és mindenkit érdeklő problémáról lesz szó.

Egy mindannyiunk által könnyen személtő tévesztés, de annál fontosabb kérdésről: a könnyed járás titkáról, s legtöbbször használt, de a legtöbbször nagyon elhanyagolt testrészünkről: a lábainkról.

Pedig milyen gyakran megfigyelhetjük, hogy a sok járástól elfáradt ember milyen nehezen vonszolja lábait. Senki sem gondolt azonban arra, hogy a bajt nemcsak megszüntetni lehet, hanem meg kellene előzni. Mert az igazi orvostudomány az ez az elve: inkább megelőzni, mint utólag gyógyítani a bajt. A lábak elfáradásának ezt a megelőzését szolgálja a **Palma-Okma talp és sarok**.

Eh olcsó reklám — kiált fel e helyen a türelmetlen olvasó.

Pedig hát, ha megkérdezi orvosát, hogy mi a véleménye a fáradtság és a nehezen járás eme ellenszeréről és ennek kitérő hatásáról s hogy nem ez-e a könnyed járás titka, az orvos válasza, bennünket fog igazolni. Ami még emellett figyelemre méltó az az említett gyártmányok megbízható vízhatlansága és mérsékelt ára, aminek következtében mindenki számára hozzáférhető.

színház-film művészet

Hetényi elemér műsoros este. Számos clujii játékonny egyesület támogatásával és gróf Bethlen Györgyné védnöksége alatt a kiváló operettszínház, Hetényi Elemér, javára műsoros estélyt rendeznek e hó 29-én, hétfőn este a Magyar Színházban. A műsor rendkívül változatos és vidám. Az ünnepeltet kívül közreműködnek többek között: V. Hegyi Lili, Ihász Aladár és Bandi, Ihász Klári, P. Jánossy Béla költeményeket olvas. Kovács György költeményeket ad elő, Indig Alfréd hegedül, Vass Piró, a „Limonádé ezredes” Mariettáját játssza. A zenekíséretet dr Bródy Miklós látja el.

Az OPERA MOZGÓ MÜSORA: Csütörtökön, pénteken, szombaton, vasárnap: Stan és Bran hölgyfodrászok. Főszerepben a kacagás világbajnokai: Stan Laurel és Olyver Hardy. Kétórás kacagás 10 és 20 lejért. Előadások: 3, 5, 7, 9 órakor.

A ROYAL MOZGÓ MÜSORA: Szombaton és vasárnap utóljára nagy kettős műsor: I. Pat és Patachon mint tengerészek. A jókedv és kacagás királyainak legjobb vigjátéka. II. Tisztiszolga. (Ordonác). Főszerepben: Marcella Chantal. Hétfőn, kedden: Tompa László és öttágu kabarétársulatának fellépte. Teljesen új műsor. Tréfák, egyfelvonásosok, Haccsek és Sajó, táncok, humoros konferánsz.

SZINKOR MOZGÓ MÜSORA: (A leghűvösebb nyári mozgó) Ma: Vig özvegy. Lehár világhírű muzsikája a közönség kedvenceivel: Maurice Chevalier és Jeanette Macdonald. Rendezte: Lubitsch. Előtte: Micky Mauss, Silly Symphonie. Előadások: 3, 5, 7, 9 órakor. Nyári leszállított helyára: 10 és 17 lej. Jön: Marlene Dietrich.

Matiné vasárnap délelőtt 11 órakor: Jackie Cooper, a világhírű gyermeksztrár a Külváros hősei c. filmben. Előtte: új Micky Mauss és színes Silly Symphonie. Minden jegy 7 lej.

EDISON MOZGÓ MÜSORA: Hétfőtől: Két extrasuperfilm egy helyért, 7 és 10 lejért, 3, 6, 9 órakor: I. Dick Turpin az asszonyok kedvence. Don José Mojikával. II. Két szív egy keringőben. (Zwei Herzen in 3/4 takt). Gert Theimer, Walter Jansen, Willy Forst, Szóka Szakáll.

